

Gregor Johann Mendel na stříbrné minci ČNB

19.7.2022 - | Česká národní banka

Johann Mendel se narodil 20. července 1822 ve slezských Hynčicích. Řeholní jméno Gregor přijal po svém vstupu do augustiniánského řádu ve věku jednadvaceti let. Po celý život vynikal svou všestranností a neortodoxním přístupem k bádání a jeho vyhodnocování. Věnoval se mimo jiné učitelství, šlechtitelství, včelaření, přírodním vědám, matematice nebo meteorologii. Na pozemcích augustiniánského kláštera v Brně pěstoval tisíce exemplářů rostlin a prováděl zde pokusy s jejich křížením a následným sledováním přenosu určitých znaků z rodičovské generace na jejich potomstvo. Závěry jeho bádání položily základy třem Mendelovým zákonům dědičnosti. Gregor Johann Mendel zemřel v roce 1884 ve věku 62 let.

Výsledkům jeho výzkumů se po dobu jeho života nedostalo odpovídající odezvy, teprve v roce 1900 byly jeho objevy potvrzeny a Mendel označen za otce genetiky. Podobu pamětní dvousetkoruny pro ČNB, která význam Mendelova výzkumu připomíná, navrhl akademický sochař Zbyněk Fojtů. Autor jako pojící prvky obou stran mince vybral šestiúhelníkovou kompozici znázorňující včelí plástev a kombinace křížení genů ze slavného Mendelova rukopisu odkazující na 3. Mendelův zákon nezávislého výběru. Na lící straně dvousetkoruny jsou dále ztvárněny genetická tabulka a lusky hrachu setého, na rubu pak profilový portrét Gregora Johanna Mendela. ČNB vydává celkem 19 500 mincí ve dvojím provedení – v běžném (standard) a špičkovém (proof). V běžné kvalitě s vroubkovanou hranou je emitováno 6 700 kusů. Další 12 800 kusů má špičkovou kvalitu, která se vyznačuje vysoce leštěným mincovním polem, matovaným reliéfem a hladkou hranou s vlysem. Každá mince má průměr 31 mm a hmotnost 13 g. Pro ČNB je vyrobila Česká mincovna, a. s. ze slitiny obsahující 925 dílů stříbra a 75 dílů mědi. Nominální hodnota mince 200 Kč není totožná s prodejní cenou. Ta je vyšší a zohledňuje mimo jiné i aktuální cenu stříbra, náklady spojené s výrobou a DPH. Minci lze zakoupit u vybraných smluvních partnerů. Další pamětní stříbrná mince 200 Kč z emisního plánu na období 2021–2025 vyjde 14. září a připomene 100 let od narození manželů Dany a Emila Zátokových. Petra Vodstrčilová mluvčí ČNB

<https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/Gregor-Johann-Mendel-na-stirbrne-minci-CNB>